

Prædiken til Juleaften 2022

Lad os alle bede

Treenige Gud, lad din Ånd - mig kraftig overskygge - bered mit hjerte ved din hånd - at du deri kan bygge - at også jeg kan åndelig - undfange dig - og aldrig fra dig rykke! Amen!

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas:

Men det skete i de dage, at der udgik en befaling fra kejser Augustus om, at al verden skulle skrives i mandtal. Det var den første indskrivning, som skete, mens Kvirinius var landshøvding i Syrien. Og alle gik hen for at lade sig indskrive, hver til sin by. Og fordi Josef var af Davids hus og slægt, drog også han op fra Galilæa, fra byen Nazaret, til Judæa, til Davids by, som hedder Betlehem, for at lade sig indskrive sammen med Maria, sin trolovede, som var frugtsommelig. Og det skete, mens de var dér, kom tiden, da hun skulle føde. Og hun fødte sin søn, den førstefødte, og svøbte ham og lagde ham i en krybbe, thi der var ikke plads til dem i herberget. I den samme egn var der hyrder, som lå ude på marken og holdt nattevagt over deres hjord. Og en Herrens engel stod for dem, og Herrens herlighed strålede om dem, og de blev grebet af stor frygt. Men englen sagde til dem: »Frygt ikke! Thi se, jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket: Thi i dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren. Og dette skal være jer et tegn: I skal finde et barn svøbt og liggende i en krybbe.« Og i det samme var der sammen med englen en mangfoldig himmelsk hærs-kare, som lovpriste Gud og sang: »Ære være Gud i det højeste! og på jorden fred i mennesker, der har hans velbehag!« Amen.

Prædiken

Er der noget, vi kan stole på, så er det da alle himlens stjerner. Hvor du end er på vores runde klode, lyser stjernerne for dig. Og stjernehimlen er ikke bare ovenover, den er hele vejen rundt. Det er jo ikke sådan, at Nordstjernen den ene aften vælger at stå i nord for så at stå i syd den næste, og heller ikke Karlsvognen optræder pludselig i camouflagen, så vi ikke kan få øje på den. Nej, den har kørt sin faste rute over himlens bue i årtusinder som kompas for søens folk verden over. Selv når stormen raser og får havet til at kaste skibet hid og did, da farer styrmanden aldrig vild, idet himlen over ham er urokkelig med sine trofaste stjerner. Styrmanden holder sin kurs, fordi han

således står i pagt med evigheden og kender den sandhed, at himlen forholder sig til jorden.

Engang for længe, længe siden stod en meget vis mand i tusmørket og kiggede ud over horisonten. Endnu bestod himlens lærred af sarte røde strejf fra solnedgangens varme penselstrøg. Himlens blege røde nuancer var dog på kraftig retur, som mørket tog over, og i stedet var det nattens funklende stjerner, der en efter en gjorde deres entré. Ret beset lige som de plejede. Nu startede arbejdet for den vise, for ligesom styrmanden studerede han nemlig også himmellegemerne. Han havde nattens første vagt. "Hm", tænkte han, for der var alligevel noget, der forekom anderledes. Mod vest kunne han se, at det enten var som om, solen ikke rigtig for alvor ville gå ned eller, at den slet og ret helt havde fortrudt og var på vej tilbage igen. "Det var da sært", fortsatte han sin tankebane. "Jeg tror, jeg henter Melchior og Balthasar". Den vise mand, der selv hed Kasper skyndte sig at hente sine to kollegaer for at høre, hvad de mente. Men også de to vise mænd undrede sig såre. Melchior kløede sig i skægget, mens Balthasar tog sig til hovedet. Mod vest så de, hvordan mørket nærmest kæmpede med at få bugt med lyset, men det var forgæves. De tre så lyset, der skinner i mørket, og et mørke, der ikke kunne gribe det. Det havde de læst om i de gamle bøger, de havde læst om sagnet fra gamle dage, at en konge uden mage skulle fødes på vor jord, og nu havde de set tegnet i sol og måne og stjerner, at lysets konge skulle fødes. Lysets konge skulle komme til jorden. Det skete lige nu, og fra Østerland drog de tre straks af sted med gaver, med guld, røgelse og myrra skær begav de sig frem mod lyset. Men som sagt: det er lang tid siden.

Går vi alligevel et halv års penge længere tilbage endnu til den dag, hvor englen Gabriel besøger den unge Maria, da er det, at han fortæller hende, at Helligånden skal plante sit kærlighedsfrø i hende, så hun kan føde Guds søn, Jesus Kristus. Det, må man jo sige, er noget at tage ind. Men det er ligesom forudbestemt, og Maria nynner blidt: **"Jeg hjertets dør vil åbne dig, o, Jesus drag dog ind til mig! Ja, ved din nåde lad det ske, at jeg din kærlighed må se"**. Hun fortsætter ifølge bebudelsessalmen, "Nu kom der bud fra englekor" helt naturligt i jubelsang:

*O Herre Jesus, lad din Ånd
mig kraftig overskygge,
bered mit hjerte ved din hånd,
at du deri kan bygge,
at også jeg kan åndelig
undfange dig
og aldrig fra dig rykke!*

Men det er som om, verset rummer et ekstra betydningslag. Det umiddelbare er, at Maria i taknemmelighed lader sig overskygge af Helligånden, af kærligheden, men det er jo tillige hele menneskeheden, der synger med. For også vi skal lade Kristi hånd berede vore hjerter, så han deri kan bygge. Ved kærlighedens ånd undfanger vi Herren, så vi fra ham aldrig skal rykke!" Og således bliver det julenat for alle mennesker ud over hele jorden. I dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren. I ham var liv, og livet var menneskers lys. Og lyset skinner i mørket, og mørket greb det ikke. Og Ordet blev kød og tog bolig iblandt os, og vi så hans herlighed".

*Og alle stjerner neje sig,
hvor østens sol går frem:
den synes dem hin stjerne lig,
der stod ved Betlehem.*

*Du soles sol fra Betlehem!
Hav tak og lov og pris
for hvert et glimt fra lysets hjem
og fra dit Paradis!*

Julenat falder på vores breddegrader på det tidspunkt, hvor natten er længst, og hvor dagen egentlig bare forekommer at være let fortyndet mørke. Denne nat, hvor der var allermest brug for det, tændes et lille lys i mørket. Kristi fødsel er nyskabelsen af verden, og derfor er det også, at himmellegemerne spiller så stor en rolle i julens tekster og traditioner. Her om vinteren kan man ofte se planeten Venus på den klare morgenhimmel, og derfor kaldes den også morgenstjernen, for så ved man, at der er

en ny dag på vej. Men alt afhængig af, om den i sin bane er nærmest Jorden eller Solen, så kan planeten også være aftenstjerne. På den måde bliver stjernen et sådan bindende symbol.

Hjemme hos os hænger der en af Brødremenighedens fine julestjerner og lyser op – det er den med de 25 papirspidser. Og den hænger der for at minde os om, at Kristus er morgenstjernen. Han siger det selv på denne måde: **”Jeg er Alfa og Omega, den første og den sidste, begyndelsen og enden. Jeg er Davids rodskud og ætling, den lysende morgenstjerne”**.

Vi hørte, hvordan østens vise mænd havde læst sol, måne og stjerner, men springer vi for en kort stund frem til i dag, hvor nutidens vise mænd kan fortælle os, at stjerner ikke er andet kemiske stoffer, der er gået ild i for millioner og milliarder af år siden, og at de, når alt kommer til alt i sidste ende, vil brænde ud. Og hvad svarer man så til det, for det er jo sandt nok, videnskabeligt bevist? Jeg siger bare: Lyseslukkere! Ikke andet end lyseslukkere. Heldigvis fødes der stadig nye stjerner også, så lad os skynde os at tænde lyset igen.

Dejlig er den himmel blå.
Lyst det er at se derpå,
hvor de gyldne stjerner blinke,
hvor de smile, hvor de vinke
os fra jorden op til sig.

For os udviser Grundtvig her sin helt egen kategori af videnskab, idet han sætter scenen for den helt nye stjerne. Grundtvig fortæller også om de vældige og ufattelige bål derude i verdensrummet, og uanset hvad grunden er til, at de brænder, så lyser de også for os her på jorden. De blinker, de smiler og de vinker til os. Ligesom det er med blomsterne, som er de farverige og duftende stjerner her på jorden. De har deres farver og dufte for at tiltrække bierne, men samtidigt er blomsternes dufte og farver også naturens gave til os mennesker.

Og så fortæller Grundtvig om julenat, hvor der med ét blev at skue, der på himlens bue, en lille stjernesol. Ganske lys og blid ved midnatstid, i øvrigt den samme, der ledte de vise mænd, til vor Herre Kristus hen. Men I skal vide, at Jesusbarnet er den stjerne. Han er julestjernen, den skønneste, der har strålet på himmelbuen i

menneskeslægtens lange nat. Han er vores kompas, når jorden under os må ryste os og kaste os hid og did. Han er trofast mere end nogen anden stjerne på den mørke vinterhimmel, og hans hjerte er, midt i verdensrummets kulde, et uslukkeligt evigt bål af kærlighed. Det nye grundstof i det periodiske system.

Og skulle det blive sådan, at det bliver stjerneklart i aften, så list dig ud og kig op til blomsterne, der lyser i himlens have. Måske du også i haven ser grenen fra livets træ med lys som fugle på kviste. Så du går nok ind til juletræet igen, og så kan du se i lysene der, hvordan stjernerne er steget ned fra himlen og ind i din stue, for at være dig rigtig nær netop denne juleaften. Og hvis du så er helt stille, kan det være, at du kan høre englens hviske og tiske imellem træets grene. Ja, og lader du julestjernen lyse sin kærlighed ind i dit sind, er jeg sikker på, at du kan høre englens synge, den smukkeste sang, der nogensinde har lydt på jorden:

***"Ære være Gud i det højeste! og på jorden
fred i mennesker, der har hans velbehag!"***

Rigtig glædelig Jul alle sammen!

Amen.